

ÖĞRENCİ MERKEZLİ ÖĞRETİM MODELİ İZLENESİ-I

BÖLÜM: Tarih

DERS: Tarih Araştırmalarında Kuram ve Yöntem I

SINIF: 1

A. Kullanılan öğrenme stratejileri (Kullanım sıklığına göre sıralanmıştır):

1. Sunuş
2. Buluş
3. Araştırma-inceleme

B. Kullanılan öğrenme yöntemleri (Kullanım sıklığına göre sıralanmıştır):

1. Anlatma
2. Tartışma-seminer
3. Grup işbirliği

C. Kullanılan öğrenme teknikleri (Kullanım sıklığına göre sıralanmıştır):

1. Soru-cevap
2. Görsel analizi
3. Danışman örneğini uyarlama
4. Ödevlendirme

D. Başarı ölçme ve değerlendirme oranları:

1. Vize ve Final sınavları (% 30 Vize, % 40 Final)
2. Bilginin kalıcılığını ders sonrası ölçme uygulamaları (%10)
3. Seminer (%10)
4. Ödevler (%10)

DERS AKIŞ PLANI

1. MODEL: Haftada toplam 3 saat (170 dk.) olan ders süresinin ilk 55 dakikasında anlatma yöntemi uygulanmaktadır. 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından dersin ikinci bölümü 50 dakikalık görsel analizine ayrılmıştır. Bu bölümde anlatılan ders ile ilgili bir video izlenir ve öğrenci bu videodaki anlatımın cevap verdiği soruları bulmaya çalışır. 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından dersin 45 dakikalık üçüncü bölümünde öğrenciler tarafından bulunan sorular okunur ve üzerinde tartışılır.

2. MODEL: Haftada toplam 3 saat (170 dk.) olan ders süresinin ilk 55 dakikasında anlatma yöntemi uygulanmaktadır. 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından dersin ikinci bölümü 50 dakikalık danışman örneği uyarlama yöntemine ayrılmıştır. Bu bölümde anlatılan ders ile ilgili bir örnek seçilerek (örnek bir tarihçi) bir tarihçinin kuram ve yönteminin anlatılmasında izlenecek aşamalar oluşturularak öğrencilerin bu modeli kullanarak istedikleri bir tarihçiyi anlatmaları beklenir. 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından dersin 45 dakikalık üçüncü bölümünde öğrenciler tarafından oluşturulan modeller okunur ve üzerinde tartışılır.

3. MODEL: Haftada toplam 3 saat (170 dk.) olan ders süresinin ilk 55 dakikasında anlatma yöntemi uygulanmaktadır. 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından dersin 50 dakikalık ikinci bölümü ve 45 dakikalık üçüncü bölümünde öğrencilerin gruplar halinde hazırladıkları seminerler sunulur.

ÖRNEK UYGULAMA-I

Dersin konusu: Hümanizm ve Rönesans Dönemi Tarih Yazıcılığı

2. Uygulanan model: 1

2. Seçilen video: Büyük Dünya Tarihi: Yağmalama Çağı (5. Bölüm)

3. Oluşturulmuş öğrenci sorularından örnekler

Örnek Öğrenci Kâğıtları 1

- Himnizmin ortaya çıkışına ne sebep olmuştur?
- Bugünkü Avrupa'daki servet neye yol açtı?
- Rönesansa ortaya çıkışına ne sebep olmuştur?
- Sömürgeci faaliyetleri nasıl başlamıştır?
- Avrupanın servet birikimi nasıl olmuştur?
- Avrupa neden bu kadar güçlü ve zengin?
- Kapitalizm nasıl ve neden ortaya çıkmıştır?
- Protestanlık nasıl ortaya çıkmıştır?
- İtalya imparatorluğu nasıl oluşmuştur?
- İncili kim tercüme etti ve neden?
- Kilisenin etkisini yitirme sebebi nedir?
- Sömürgeci faaliyetleri neye yol açtı?
- İtalya medeniyetinin geçim kaynakları nelerdir?
- İtalya medeniyetinin giyim tarzı nasıldır?
- Avrupadaki kök sarımsı nasıl ortaya çıkmıştır?
- Kristof Kolomb kimdir? Keşfi ilk gören dizi kimdir?
- Kolumbus gitmek istediği ülke neresidir?
- Avrupanın vade dışında yaşadığı sayı nedir?
- Sömürden mallara ne oldu?
- Sibirya'da ilk süz nasıl başladı?
- Avrupanın dağılmaya başlamasının sebebi nedir?
- Korelının ilk yaşadığı yer neresidir?

Senayir ARASCAN

Can Berkey Balıyer

- Avrupalıların için zenginliğin sırrı neydi?
- Kapitalizmin temellerini amatör bir tacci olarak ilk ne zaman atılmıştır?
- C. Colom bu'nun asıl amacı ne bir keşif midir yolsa zenginlik midir?
- Karay, sığın ilk Avrupalı kimdir? Colom bu'nun bu başarıya sahiptir ne istemesi doğru mudur yolsa bu bir sağ yarısı midir?
- Avrupalılara dünyaya hakim olabilmeleri için 3 şartı nedir?
- Zenginlik için resmî olarak başlatılan ilk keşif hangisidir?
- Denizcilik keşiflerinde elde edilen haritalar Avrupa'da nereye gidiyordu?
- Cennet bileti nedir ve ne amaçla halka dağıtılmıştır?
- Ortadoğ'da kiliseye ilk karşı çıkan kişi kimdir?
- Papa'nın emrini ilk yapan ve bu sebeple tutuklanmış kişi kimdir?
- Protestanlığın başlangıcı nasıl olmuştur?
- İncil ilk Almancaya tercüme eden kişi kimdir?
- İnzalılarla ilk iletişime geçen Avrupalılar kimlerdir?
- Avrupalılara İnzalılarla savaşta pınarlarının etkisizliği için sebep nedir?
- İnzalılar imparatorluk nasıl kurulmuşlardır?
- İnzalıların yubilisinden sonra İnzalılar altın Avrupa'da oynadığı rol ne kadar büyük olmuştur?
- İspanya'nın iflasının sebepleri nelerdir? Bu süreç nasıl gelişmiştir?
- Kırk ticaret bir ihtiyaç olarak ilk ne zaman başlamıştır?
- Avrupalıların Kremlin ile yaptığı anlaşmanın amacı nedir ve başarılı olmuş mudur?
- Rusya'nın bir imparatorluk haline gelmesine yol açan fetih hareketi hangisidir?
- Hindistan Cevizinin en önemli birim kaynaklarından biri haline gelmesi nasıl olmuştur?
- Hollandalılar dünya baharat ticaretini ne zaman ele geçirmişlerdir?
- Hollandalılar ve İngilizlerin yaptığı anlaşmanın amacı ve iki ülke için kazanımları nedir?
- Latam baharat neçesidir ve Hollandalılar için önem ne olmuştur?
- Avrupa'nın yarımadalı yöntemi nasıl bir deyimdir ve ne olmuştur ve bu yeni yöntem uluslararası kazanımları ne olmuştur?
- İnkaların kültürleri hakkında en dikkat çekici unsurlar nelerdir?

BÜYÜK DÜNYA TARİHİ

Yağmalama Çağı

- Kapitalizmin temelleri nasıl atılmıştır?
- 16. yüzyılda Avrupalı bilimlerin amacı neydi?
- Avrupalı bilginler, uzun ve korkulu olan deniz yolculuklarında neyin arayışı içerisindeydiler?
- Yeni Dünya'yı ilk gören gerçekte kimdir, kim ne den kedisinin bulduğunu söyleyerek sahiplendi?
- Yağmalama Çağı nasıl başlamıştır?
- Cajamarca ve İnka İmparatoru kimdir?
- Pizarro yerli kabileleri görünce nasıl etkilenmiştir?
- Pizarro komutanı olduğu orduda kimleri temsil ediyordu?
- Pizarro'nun ordusu kimlerden oluşmaktaydı?
- İnka İmparatoru sayıca, Pizarro ordusunun 500 katı olmasına rağmen neden esir düşüyor?
- Pizarro ve Atahualpa arasında gerçekte karşılıklı

- İvan ve ordusu Rusya'ya neden saldırır?
- Sibirya neden önemliydi?
- Rusya'yı güçlü yapan şey neydi?
- Manga adaları neredeydi?
- Hindistan cevizi hangi hastalıklara iyi geliyordu?
- 17. yüzyıl başında dünyanın en güçlü donanmasının bulunduğu ordu hangi ülkeydi?
- Hollandalılar dünya baharat ticaretini nasıl ele geçirdiler?
- Lalenin kökeni neresidir?
- Laleler Hollanda için neden önemliydi?
- Uluslararası ticaret nedir?
- Uluslararası kapitalizm nedir?
- Katolik kilisesinin gücünü kimler red etti?
- Kilise gücünün tanınmaması sonucu Avrupa'da gelişmeler nasıl olmuştur?

bir savaş, ya da çarpıřma olmuş mudur?

- İnkâ ve İspanyolılar arasındaki bu olayda rahip ve kilisenin rolü neydi?

- Pizarro İnkâ İmparatoru esir alındıktan sonra nasıl muamelede bulunur?

- Pizarro Atahualpa'yı neden hemen öldürmez?

- Atahualpa'nın esaret döneminde kavmi ne yapar, nasıl davranış gösterir?

- Bu olayda ne kadar İspanyolı, ne kadar İnkâlı ölmüştür?

- Atahualpa'nın ölümünden sonra olaylar nasıl gelişir?

- İnkâ, İspanyollar için, Avrupalılar için neden çok değerliydi?

- İspanyollar, Avrupalılar nasıl oldu da kısa bir süre içerisinde hızla zenginleştiler?

- Neden Avrupa'da teknoloji ilerlerken, yerli kabileler veya dünyanın diğer yerleri geri kalmıştır?

- Avrupalı denizcilerin 16. yüzyılda yola çıkmalarının nedeni neydi?
- Avrupalılar bu yüzyılda ne uygulamışlardır?
- Kapitalizm kavramının o çağda kimler tarafından atılmıştır?
- Kristof Kolomb'un yola çıkmasındaki amacı neydi?
- Kolomb, Avrupalıların yeni dünyada üstün olmalarını sağlayacak bir şey tespit etmiştir bunlar nelerdir?
- Avrupalılar uygulamaya ne ile başlamışlardır?
- Papa 10. Leo kilise varmak için elde ettiği sermayeyi nasıl sağlamıştır?
- Martin Luther'in kilise kapısına astığı bildirisi tüm Avrupa'ya ne yolu ile yayılarak devrimciğe yol açmıştır?
- Hindistan cevizinin dünyada aranan ve çok değer görülmesinin sebebi nedir?
- Zate soğanları Hollandalılar için neden önemlidir ve neye kullanılmışlardır?

Doğa Budak

ÖRNEK UYGULAMA-II

1. Dersin konusu: Ortaçağ Avrupasında Tarih Yazıcılığı
2. Uygulanan model: 2
3. Oluşturulmuş öğrenci metinlerinden örnekler

Örnek Öğrenci Kâğıtları

Can Berkay Balçık

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı aşağıdaki başlıklar göz önüne alınarak sizce Antik döneme mi yoksa Ortaçağ dönemine mi benzemektedir?

A. Tarih biliminin ilgilenmesi gereken zaman hangisidir (Dün, Bugün, Gelecek)?

Bugün ve yarındır. Zaten dün, bugünün tekrarı olduğu için dün ile ilgilenilmeye gerek olmadığı fikri anlayışı hakimdir. Bu yüzden Antik Çağ ile bugün benzerlik taşır.

B. Tarihin konusu nedir?

Peygamberler, Tanrı ve bazen de sıradan insandır. Ortaçağ dönemi ile daha çok benzerlik taşır.

C. Tarih ne zaman başlar?

Hiz. Adem ile Havva efsanesi ile başlar. Surece gerçek dışı (Dini) düzlemde inceleme ve tam da bu sebepten ötürü Ortaçağ döneminin tarih anlayışına çok benzer.

D. Tarih nasıl akar?

Döngüselidir. Bugün dönüm tekrarıdır. Antik Çağ ile doğrudan bir benzerlik taşır.

E. Tarihin faydası nedir?

^{bilinmeli}
Tarihin faydası daha ahlaklı bir toplum için mesneki bilgisini kutsal öğretilere alışkanlığıdır. Antik dönem ile daha çok bağdaşan bir anlayıştır.

F. Tarihyazım biçimleri nelerdir?

Rivayetler ve Hadisler başlı bir tarih yazımı mevcuttur. Bu açıdan Ortaçağ ile benzerlik taşır. Bunun yanı sıra söz konusu dönemde gevire kültürü söz gelince Antik dönemle bir benzerlikten de bahsedilebilir.

G. Kaynaklar nelerdir?

Kaynaklar rivayetler, hadisler ve kutsal kitaptır. Ortaçağ kaynakları ile gerçek dışı düzlemde icatları itibarıyla örtüşür.

H. Tarih Yöntemi?

Mesneki bilgi döngüdür. Rivayetsel bir anlayış vardır fakat kaynak sistemine alışkanlığı da vardır. Tabii bu kaynaklar yine dogmatik temellidir. Bu yüzden Ortaçağ dönemi ile bugün olduğu kadar benzerlik taşır.

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı aşağıdaki başlıklar göz önüne alınarak sizce Antik döneme mi yoksa Ortaçağ dönemine mi benzemektedir?

A. Tarih biliminin ilgilenmesi gereken zaman hangisidir (Dün, Bugün, Gelecek)?

- Antik dönemin konusu daha çok bugündür.
- Ortaçağ döneminde konu geçmiştir.
- İslam döneminde antik dönemde olduğu gibi bugün daha çok işlenir.
- Antik döneme benzer.

B. Tarihin konusu nedir?

- İslam döneminde konu hem peygamberler ve yöneticiler hem de kurtarılan gibi sıradan insanlardır.
- Ortaçağda avizler konu edilmir.
- Antik dönemde ise kahramanlar, komutanlar ve bunların yanında sıradan insanlarda konu edilmir.
- Antik döneme benzer.

C. Tarih ne zaman başlar?

- Ortaçağda tarih Hz. Adem'in cennetten kovulmasıyla başlar.
- İslam medeniyetinde Hz. Adem'in yaratılmasıyla başlar.
- Antik dönemde ise tarih dinsel olduğundan sürekli birer zaman başlar. Devamlılığı yoktur.
- Ortaçağa benzer.

D. Tarih nasıl akar?

- Ortaçağda dinsel tarih anlayışı vardır. Olaylar tekrarlanır.
- Antik çağda dinsel tarih anlayışı vardır. Olaylar sürekli tekrarlanmaktadır.
- İslam medeniyetinde dinsel tarih anlayışı hakimdir. Her şey Allah'ın istediği şekilde olur.
- Antik çağda benzer.

E. Tarihin faydası nedir?

- İslamda hükümdarlara yol gösterir, tecrübe kazandırır, deneyimlerle öğrenim bulmaya yarar, bilgisiz kuyaktan kurtarır, farklı insanların ve toplumların görüşünü bilir, insanı eğitir, insanın faydasını gösterir.
- Antik dönemde yöneticiler ve politikacılar eğitir, okutur, fayda sağlar, tecrübe kazandırır, ahlak dersleri verir.
- Ortaçağda daha çok din üzerindedir.
- Antik döneme benzer.

F. Tarihyazım biçimleri nelerdir?

- Antik dönem daha çok efsaneler dayalı destanlar ve dini yazılar, savaş hikayeler.
- Ortaçağ avizlerin hayatlarını anlatan eserler.
- İslam medeniyetinde ise peygamberinin hayatını anlatan sîret ve meğazi, diğer peygamberleri anlatan kısımlar, Enbiya, dava kayıtları olan vakayinname, monografiler ve din bilgilerini anlatan diğer tabakalar ve kerâimler var. İslamda benzer.

G. Kaynaklar nelerdir?

- Antik dönemde efsaneler,
- Ortaçağda rivayetler, hadis.
- İslam medeniyetinde rivayetler, Kuran ve hadîsler
- Ortaçağa benzer

H. Tarih Yöntemi?

- Antik dönem kaynak gösterme, neden sonuç ilişkisi, bilgilerin doğruluğu.
- İslam ilk başta rivayetçidir. Zamanla bunların kaynağı belirtilir. Medeniyet - tarih ilişkisi vardır.
- Antik döneme benzer.

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı aşağıdaki başlıklar göz önüne alınarak sizce Antik döneme mi yoksa Ortaçağ dönemine mi benzemektedir?

A. Tarih biliminin ilgilenmesi gereken zaman hangisidir (Dün, Bugün, Gelecek)?

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı, Antik döneme benzemektedir. Çünkü Antik dönemde geçmiş ve geleceklere ziyade bugün, yani görülen tarihten oluşan zamanla ilgilidir. İslam Kuruluş ve Klasik dönemde ise Tarih dünle değil bugün ve yarınla ilgilidir.

B. Tarihin konusu nedir?

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı, Antik dönemine benzemektedir. Çünkü Antik dönemde Efğanelerde görülen tanrılar merkezli anlatım yerine insan merkezli tarih anlatımı başlamıştır. İslam Kuruluş ve Klasik dönemde ise Peygamberler ve hükümdarlardan tutucu gib. sıradan insanlar. Hem kahraman merkezli hem de sıradan insan konulu bir tarih anlayışı konusunu olmuştur.

C. Tarih ne zaman başlar?

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı, Ortaçağ dönemine benzemektedir. Çünkü Ortaçağ döneminde sürecin başlangıcı Hz Adem'dir. Yani Günah işleyen insana dünyaya sürülmesiyle tarih başlar. İslam Kuruluş ve Klasik dönemde ise insanın yaratılışıyla beraber başlar. Kur'an'da da Hz Adem ve Seytan arasında mücadele vardır.

D. Tarih nasıl akar?

İslam Kuruluş ve Klasik dönem tarih yazıcılığı, Antik döneme benzemektedir. Çünkü Her iki dönemde döngüsel tarih anlayışı vardır.

E. Tarihin faydası nedir?

İslam Kuruluş ve Klasik dönem tarih yazıcılığı, Antik döneme benzemektedir. Çünkü gelecekteki devlet adamları ve Komutanları yetiştirmek için bir okuldur. İslam Kuruluş ve Klasik dönemi ise Hükümdarlara yol göstericidir. Geçmişten tecrübeler çıkararak bugünün hatalarını önler. Farklı devirlerde farklı devirlere farklı insanların ve toplumlarıdır.

F. Tarihyazım biçimleri nelerdir?

İslam Kuruluş ve Klasik dönem tarih yazıcılığı, Antik döneme benzemektedir. Çünkü Antik dönemde Biyografi, monografi, söylevler, mektuplar, felsefi eserler, destanlar, şairler, tiyatro eserleri olurdu. İslam Kuruluş ve Klasik dönemde de siyer ve Megerzi, Kıssas-Enbiya, Tabakat ve Taracim, Vakayinâme, Monografiler gibi yazım biçimleri olmuştur.

G. Kaynaklar nelerdir?

İslam Kuruluş ve Klasik dönem tarih yazıcılığı, Antik döneme benzemektedir. Çünkü Antik dönemde destan, şiirler, tiyatro eserlerdir. İslam Kuruluş ve Klasik dönemde ise Rivayetler, Şiir, hikaye, destan, menkıbe, Kur'an, Hadis, eski felif eserleri, gözlemler, fermanlar, ahitname, Seriya sicilleri olurdu.

H. Tarih Yöntemi?

İslam Kuruluş ve Klasik dönem tarih yazıcılığı, Ortaçağ dönemine benzemektedir. Çünkü Ortaçağ döneminde tarihçiler, olayları konusunun tamamen rivayetlere bağlıdır. Kuruluş döneminde eserleri Rivayetçi tarihçilik yapılmaktadır. Klasik dönemdeki yarıyıldan itibaren Rivayetçi tarihçilik devam eder ancak Rivayetlerin kaynağını gösterme yöntemi başlar.

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı aşağıdaki başlıklar göz önüne alınarak sizce Antik döneme mi yoksa Ortaçağ dönemine mi benzemektedir?

A. Tarih biliminin ilgilenmesi gereken zaman hangisidir (Dün, Bugün, Gelecek)?

İslam da ilgilenilen zaman bugün ve yarınla ilgilidir.

Antik dönem ise bugüne ilgilidir bundan dolayı antik döneme benzemektedir.

B. Tarihin konusu nedir?

İslam kuruluşu konusu Peygamber ve hükümdar gibi sıradan insanlardır hem kahraman merkezi hemde sıradan insan konudur.

Antik dönemde de konu insan merkezli olduğundan birbirlerine benzer.

C. Tarih ne zaman başlar?

İslam kuruluşunda Tarih ilk olarak insanın varadılışıyla başlar yani Hz. Adem ile Ortaçağda ise sürecin başlangıcı Hz. Adem olarak kabul edilmesiyle Ortaçağ'a benzemektedir.

D. Tarih nasıl akar?

İslamdan Tarih döngüsel bir anlayışla göre aktmaktadır.

Antik dönemde de döngüsel / dairevi bir anlayış vardır bu sebeple Antik döneme benzemektedir.

E. Tarihin faydası nedir?

-İslamda hükümdarla yol göstermek, 6-camiden Tecrübeler çıkarak bunların hatalarını düzeltmek ve bilgiyi kısıktan kısığa aktarmak gibi faydaları vardır antik dönemde ise gelecekteki Tarih adanları ve kamusal yetkililer gibi faydalar sağlamıştır.

F. Tarihyazım biçimleri nelerdir?

İslam kalemî şiir ve meğazi, Kıyas-ı Enbiya, Tabakat ve Teracim, Vakayinname, monografi gibi tarihyazım biçimleri vardır. Ortaçağın konileri ile İslamın vakayinname yazım biçimi benzerdir.

G. Kaynaklar nelerdir?

İslam kuruluş ve klasik dönemde Rivayetler, Kur'an, Hadis, Ferman, Serive Sicilleri kaynak olarak kullanılmıştır. Ortaçağ döneminde ise Rivayetler kaynak olması kullanılması yönüyle birbirine benzemektedirler.

H. Tarih Yöntemi?

İslam kuruluş döneminde Rivayetlerle yapmaktadır. Klasik dönemin ilk yarısına kadar devam eder Fakat Rivayetlerin kaynakları posteriilmeye başlar Ortaçağ döneminde de Rivayetler tarih yöntemi kullanılmıştır.

Ahmet Ment Çiftci

180107033

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı aşağıdaki başlıklar göz önüne alınarak sizce Antik döneme mi yoksa Ortaçağ dönemine mi benzemektedir?

A. Tarih biliminin ilgilenmesi gereken zaman hangisidir (Dün, Bugün, Gelecek)?

İslam Kuruluş ve klasik dönem tarih yazıcılığında ilgilenilmesi gereken zaman dün bugün ve yarındır.

Bu bakımdan ortaçağ'a benzer. Antik çağ'da bugündür.

B. Tarihin konusu nedir?

İslam'da tarih yazıcılığının konusu Peygamberler, hükümdarlar ve sıradan insanlardır. Bunların yanı sıra hadisçiler, kadılar ve şehre ait şehir tarihleri. Ortaçağ'a benzer.

C. Tarih ne zaman başlar?

Tipki ortaçağ'da olduğu gibi Adem'in (Adam) doğumu yani insanın yaratılışıyla başlar. Antik çağ'da ise daha önceden Tanrılar vardır.

D. Tarih nasıl akar?

İslami Tarih yazıcılığında olaylar daireseldir. Başlar, biter ve tekrar eder. Kısır döngü içindedir. Antik döneme benzemektedir. Ortaçağ'da doğrusaldır.

E. Tarihin faydası nedir?

Geçmişten gelen tecrübeler geleceğe fayda sağlar. Hükümdarlara yol gösterici ve ibret aldırıcıdır. Hadisler sayesinde insanlar ibretlenir. Ortaçağ'a benzemektedir.

F. Tarihyazım biçimleri nelerdir?

Siger ve meğazi, Kıyas -ı Enbiya, Tabakat ve Teracim, Vakayinome, Monografiler

G. Kaynaklar nelerdir?

Rivayetler (Sür, hikaye) Kuran, hadis, öteki eserler, gözlemler, Ferman, ferişe sicilleri. Kaynak açısından hem ortaçağ hem de antik çağ'a benzemektedir.

H. Tarih Yöntemi?

Rivayetlerin kaynağını gösterme, Telif eserlerin oluşmasından sonra bu eserlere atıfta bulunma aşaması, Kaynakların tenkit aşaması

İslam Kuruluş ve Klasik Dönem tarih yazıcılığı aşağıdaki başlıklar göz önüne alınarak sizce Antik döneme mi yoksa Ortaçağ dönemine mi benzemektedir?

A. Tarih biliminin ilgilenmesi gereken zaman hangisidir (Dün, Bugün, Gelecek)?

İslam tarihi bugüne ilgilendir, bu yönüyle antik döneme benzer.

B. Tarihin konusu nedir?

İslam tarihinin konusu Hz Muhammed, hükümdarlar ve tüccarların hayatıdır. Din odaklı olduğu için Ortaçağ dönemine benzer.

C. Tarih ne zaman başlar?

Tarih insanlığın var oluşuyla başlar. Ama İslam tarihi bu bağlamda Hz Muhammed ile başlar. Ortaçağ buna Hz İsa'nın doğumunu demişler. Antik dönemde ise tarih

D. Tarih nasıl akar?

İslam tarihi ve antik dönem tarihin döngüsel olduğunu söyler. Ortaçağ ise tarihin çizgisel olduğunu savunur.

E. Tarihin faydası nedir?

İslam tarihinin faydası tecrübe edinmektir. Antik dönemde de tarihin faydası olması gerektiği söylenmiştir. Gelecekteki insanlara yol göstermelidir. Ortaçağ da ise tarihin faydası insanlar üzerinde Hristiyan ideolojisi kurmaktadır.

F. Tarihyazım biçimleri nelerdir?

Biyografi, Monografi → Bunlar her dönemde den ve önemli insanların hayatını anlatan yazım şekilleridir. İslam tarihi daha çok Ortaçağ'a benzer (Din adamlarının hayatı)

G. Kaynaklar nelerdir?

İslam tarihi kaynakları Kur'an ve Hadislerdir. Ortaçağda ise bu İncil ve din adamlarıdır. Bu yönüyle birbirine benzerler. Gözlem ve Belge olarak Antik dönemle benzerlikler vardır.

H. Tarih Yöntemi?

İslam tarihinin yöntemi gelişimine bakılırsa antik dönem tarih yönteminin geçirdiği gelişime benzer.

ÖĞRENCİ MERKEZLİ ÖĞRETİM MODELİ İZLENESİ-II

BÖLÜM: Tarih

DERS: Dünya Tarihi I

SINIF: 1

A. Kullanılan öğrenme stratejileri (Kullanım sıklığına göre sıralanmıştır):

4. Sunuş
5. Araştırma-inceleme
6. Buluş

B. Kullanılan öğrenme yöntemleri (Kullanım sıklığına göre sıralanmıştır):

4. Anlatma
5. Tartışma-seminer
6. Grup işbirliği
7. Eğitsel Drama
8. Senaryo oluşturma
9. Analiz
10. Sessiz okuma

C. Kullanılan öğrenme teknikleri (Kullanım sıklığına göre sıralanmıştır):

5. Soru-cevap
6. Görsel analizi
7. Ödevlendirme

D. Başarı ölçme ve değerlendirme oranları:

5. Vize ve Final sınavları (% 30 Vize, % 40 Final)
6. Bilginin kalıcılığını ders sonrası ölçme uygulamaları (%10)
7. Ödevler (%20)

DERS AKIŞ PLANI

1. MODEL: Haftada toplam 3 saat (170 dk.) olan ders süresinin ilk 50 dakikasında ve 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından yapılan dersin 50 dakikalık ikinci bölümünde anlatma ve grup oluşturma yöntemleri problem çözme, senaryo oluşturma, soru-cevap teknikleri kullanılarak uygulanmaktadır. Bir başka gün yapılan dersin 50 dakikalık üçüncü bölümünde tartışma yöntemi uygulanarak daha önce verilen okuma metinleri ders danışmanı ve araştırma görevlisi rehberliğinde gruplar oluşturularak tartışılmaktadır. Bu derse hazırlıklı gelmenin sağlanabilmesi için her hafta öğrencilerin o haftanın okuma metinleri üzerine analitik bir ödev

yazması beklenmektedir. Böylece öğrenciler bu ders için bir dönemde yaklaşık 7000 kelime ödev hazırlamaktadır.

2. MODEL: Haftada toplam 3 saat (170 dk.) olan ders süresinin ilk 50 dakikasında ve 10 dakikalık dinlenme süresinin ardından yapılan dersin 50 dakikalık ikinci bölümünde anlatma yöntemi; problem çözme, senaryo oluşturma, soru-cevap teknikleri kullanılarak uygulanmaktadır. Bir başka gün yapılan dersin 50 dakikalık üçüncü bölümünde görsel analizi ve soru-cevap teknikleri uygulanarak öğrencinin o haftanın ders konusu ile ilgili bir videoyu notlar alarak izlemesi sağlanır. Öğrenciden aldığı notlardan yararlanarak ders danışmanının sorduğu sorulara cevap vermesi beklenir.

ÖRNEK UYGULAMA-I

1. Dersin konusu: Mezopotamya Uygarlığı

2. Uygulanan model: 1

3. Oluşturulacak senaryonun konusu (Dersin 1. ve 2. Bölümü): “Kendinizi MÖ 3 bin senesinde Fırat nehri kıyısında çiftçilik ile geçinen birisi olarak hayal edin. Arkasında ordusuyla bir adam çıkagelmiş, ‘Ben uzak bir şehirdeki bir kralın adamıyım, bize ürettiğinin onda birini vereceksin, karşılığında da seni koruyacağız’ diyor. Ne yaparsınız? Adama karşı komşu köylülerle mi birleşirsiniz yoksa adama boyun eğip haraç (vergi) vermeye razı mı olursunuz?”

4. Akış: Öğrencilerin oluşturdukları senaryoları tartışmaları sağlanır. Tartışmalardan sonra dersin danışmanı senaryoları değerlendirerek gerçekleşmiş senaryoları tarihsel örnekleriyle birlikte aktarır.

5. Okuma ödevi olarak verilen metnin değerlendirilmesi (Dersin 3. Bölümü)

Metnin adı: Marshall Hodgson’ın *İslam’ın Serüveni* kitabının “Giriş” bölümünden “Uygarlık Araştırmalarında Tarihsel Yöntem” alt başlıklı kısım

Teknik: Metinden alınmış bazı yargıların danışman tarafından tablo haline getirilmesi ve öğrencilerin analizinin sağlanması

Söz konusu cümlelerin ikna edici yönlerinin ikili gruplar halinde çalışan öğrenciler tarafından Kuvvetli (K) ya da Zayıf (Z) olarak değerlendirmesi ve bu değerlendirmelerinin sebeplendirilmesi.

TABLO

Tez	Z/K	Neden?
Tarih çalışmaları kimileyin belki insanları manipüle etmek, yönlendirmek için kullanılan bir güce dönüşebilirlerse de son kertede daima insanlık olarak bizi ilgilendiren temel meselelerin daha iyi anlaşılmasını sağlarlar.		
Kimi tarihçiler, etkileşim içindeki tarihsel olaylar zinciri araallığıyla kendi Üzerlerinde bir şekilde etkiye bulunan bütün bir kültürel ortamın sadece kendi seçtikleri belirli bir parçasını anlaşılır kılmayı amaç edinmişlerdir. Bunu da adeta bir astronomun uzay ve zaman içinde belli bir yapının -üleş Sistemi'nin diyelim- nasıl oluştuğunu sorgulaması gibi, söz konusu kültürel ortamın zamanda ve mekanda nasıl yapılandığını ortaya koyarak yapmaya çalışırlar.		
Herhangi bir dönemin tipik sanat eserlerini veya siyasi gelişmelerini öğrenmenin asıl gayesi benzerlerinin arasından sıyrılanı, onları aşanı, sıradışı olanı daha iyi değerlendirebilmektir.		
İnsanlar ne denli akıldışı davranırlarsa davransınlar uzun vadede bu akıldışı davranışlar rastlantısal ve tali kalmaya mahkumdurlar.		
Tarihçilik kisvesi altında tarih anlatıcılığı yapanlar vardır.		
En ciddi tarih çalışmaları [...] araştırmacının önyargılarından ve bağlılıklarından tamamen azade olamazlar.		
Bütün kültürel gelenekler birbirine sıkı sıkıya bağımlı olmaya meyillidirler		
Geleneğin belirleyiciliği uzun vadede sınırlıdır çünkü gelenekler güncel şartlara sürekli ayak uydurmak zorundadırlar.		
Garp aklileştirmeye ve yeniden yatırım yapmaya meyilli bir kültür olarak belirlenip Çin ezelden beri taolaştırıya ve soylulaştırmaya meyilli bir kültür olarak görülerek onun tam karşısına konmuş, böylece Çinlilerin bir sanayi devrimi gerçekleştirmeyi başaramamaları, başarılı Çinli ailelerin sanayide direktmek yerine başka, daha "soylu" kariyerlere yönelmiş olmalarına bağlanmıştır. (Ne var ki sanayi devrimini ilk gerçekleştirenler Çinliler olsaydı onların bu başarıları da yine aynı şekilde zengin Çinli ailelerin soylulaşma istekleri doğrultusunda ellerindeki sanayi işletmelerini yeniliklere daha açık girişimcilere satma eğilimleriyle pekala açıklanabilirdi.)		
Bir tarihçi olarak, konunun uzmanı olmayan insanlar tarafından da anlaşılabilir olmak gibi özel bir yükümlülük taşıyorum.		

ÖRNEK UYGULAMA-II

1. Dersin konusu: İndüs Vadisi Medeniyeti
2. Uygulanan model: 2
3. Seçilen video: İndüs Vadisi Uygarlığı (Hızlandırılmış Kurs)
4. Hazırlık: Öğrenciye Cornell metoduyla hızlı ve doğru not almanın öğretilmesi
5. Alınan notların değerlendirilmesi ve soru-cevap tekniğinin uygulanması

ÖRNEK UYGULAMA-III

1. Dersin konusu: Yunan Medeniyeti
2. Uygulanan yöntem: Eğitici Drama
3. Uygulama akışı:

Sınıftaki bütün öğrencilerden ders danışmanı tarafından ayağa kalkmaları istenir. Danışman “Antik Yunan şehir devletlerinde kimin vatandaş sayılıp sayılmadığının şartlarını okur ve bu şartları taşımayan öğrencilerin oturmasını ister”. Söz konusu şartları öğrencilerin sağlamasının neredeyse imkânsız olduğundan öğrencilerin tamamı oturacaktır.

4. Hedef: Böylece öğrencinin soyut tarih tasarımı içinde bir tarihsel dönemi somut olarak algılamasını sağlamak.

ÖRNEK UYGULAMA-IV

1. Dersin konusu: Mezopotamya Medeniyetleri
2. Uygulanan yöntem: Sessiz okuma, soru-cevap, birincil belgeden veri çıkarma, analiz-sentez, grup çalışması.
3. Uygulama akışı:

Öğrenciler üç-dört kişilik gruplara ayrılır. Bu gruplara Hammurabi Kanunlarının belli bölümleri verilir. Metinle ilgili aşağıdaki soruların cevapları yazılı olarak öğrencilerden istenir.

“ A. Var sayın ki Hammurabi kanunlarından elinize yalnızca bu maddeler geçti. Yalnızca bu maddelere dayanarak o toplum hakkında ne söyleyebilirsiniz?

B. Elinizdeki maddelerin tarihçi açısından kısıtlamaları neler? Olası çarpıtmaları mevcut mu? Bu kısıtlamaları ve çarpıtmaları aşmak için başka ne tür kaynaklara yönelmeniz beklenir?

C. Var sayalım, siz Babillilerde günlük hayat konulu bir tez yazıyorsunuz. Elinizdeki kanun maddelerinden bu konu hakkında ne öğrenebilirsiniz?”

4. Cevaplar danışman yönetiminde öğrencilerle değerlendirilir.

DERSİN ÖDEV STRATEJİSİ

* Ödevler için öğrencilere tarih dışındaki disiplinlerden (Arkeoloji, Antropoloji, Siyaset Bilimi, Biyoloji, Jeoloji, Bilim Tarihi, vb.) metinler de verilmektedir.

* Disiplinler arası öğrenmeyi gerçekleştirmek amacıyla öğrencilerden her hafta seçenekler sunularak ders dışı zamanlarında bir film ya da bir belgesel seyretmeleri istenmektedir. Ders saatinde dersin danışmanı yönetiminde soru-cevap yöntemiyle izlenen film ya da belgesel incelenmektedir.

ÖRNEK UYGULAMA

1. Ödevler:

* Thomas Mayor’un “Avcı-Toplayıcılar: Orijinal Liberteryenler” başlıklı makalesini okuyunuz.

* 1980 yapımı *Tanrılar Çıldırılmış Olmalı* filminin ilk on altı dakikasını izleyiniz.

* Aşağıdaki soruları okuduğunuz makale ve izlediğiniz filme göre cevaplayınız.

* Ödevinizde bu soruların ilk ikisini eksiksiz olarak, üçüncü ve dördüncü sorular arasından ise yalnızca birini, yani toplamda üçünü (1-2-3 ya da 1-2-4 şeklinde) cevaplayınız.

* Bu soruları numaralandırarak değil 500 kelime civarında bir kompozisyon oluşturacak şekilde birbirlerine bağlayarak cevaplayınız.

SORULAR

1. Makaledeki “Avcı-Toplayıcı Topluların Temel Özellikleri” bölümünü dikkatle okuyunuz. Bunlardan hangilerini Tanrılar Çıldırması Olmalı filminin ilk bölümünde gördünüz? Makalenin ilgili bölümünde bahsedilen özellikler ile filmde gösterilenler arasında çelişki var mıydı? Örneklerle anlatınız.
2. Yazı hangi fikre karşı yazılmıştır ve yazının ana fikri nedir?
3. Yazarın, hemen her toplumda görülmüş olan yiyecek paylaşma ve hediyeleşme olgularının bir tür sigorta primleri oldukları konusundaki iddiasını ikna edici buluyor musunuz? Buluyorsanız neden? Bulmuyorsanız bu olguları yine yazıda bahsedilmiş olan altruizm (diğergamlık), kişisel çıkar ve zorlama olgularından hangisi ile açıklamayı denerdiniz?
4. Sizde yazının bilimsel argümantasyonu sorunlu mudur, sorunsuz mudur? Bu soruyu cevaplarken aşağıdaki alt soruları dikkate alınız.
 - a. Günümüzde yaşamakta olan avcı-toplayıcı toplumların sosyal davranış özelliklerini günümüzden yüz binlerce yıl önce yaşamış olduğu var sayılan toplumları ile özdeşleştirmek hangi çerçevede doğru kabul edilebilir?
 - b. Geçmişte yaşamış bu toplumların atamız olduğu kabulünden hareketle onların yaşam sistemlerinden günümüz siyasi ideolojilerine meşruiyet devşirmek hangi şartlar altında kabul edilebilir?
 - c. Bu bağlamda bilimsel argümantasyon açısından yazar, eleştirdiği sosyalist literatürden farklı davranmakta mıdır? Metodolojik olarak farklı davranmıyor olması argümantasyonunu geçersiz kılar mı?

(Argümantasyon: ortaya attığı fikri verilere dayanarak kanıtlama, delilleme, dayanaklandırma, iddiasını ispat etme, tartışma)